

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrť leta . . . 250
 Mesečno . . . 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Iskrati ali oznanila
 se računajo po 12 v. in
 od 6redne petitvaste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 -- popust. --
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Zmagovito prodiranje v Rumunijo.

Naši uspehi pri Oršovi, pred Kampolungom in Sinaji. — Bukarešto izpraznjujejo. — Kralj se joče. — Ogromen plen v Dobruči. — Pri Dornivatri vdrli naši v glavne ruske postojanke. — Zopetni hudi boji na kraški fronti. — Ob Sommi zavzeli Angleži dve vasi. — Srbski napadi pred Bitoljem se ustavili. — Abesinija napovedala Angliji vojsko. — Mir avgusta 1917?

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 29. oktobra.

Uradno se razglša:

Rumunsko bojišče.

Zahodno od Oršove smo v nepričakovanem napadu zavzeli višine, ki obvladujejo ta kraj. Južno od prelaza Vöres-Torany (Črvena veža), severno od Kampolunga in južno od Predeala se avstro-ogrski in nemške čete v srčitem boju pridobile ozemlja.

Na sedmograški vzhodni fronti nič pomembnega.

Rusko bojišče.

Zahodno od Lucka ter ob reki Stohod hud sovražni artilerijski ogenj. Pri Szelovu poskušeni ruski infanterijski napad je bil že v kali udušen.

Italijansko bojišče.

Na primorski bojni črti postaja sovražni artilerijski ogenj ter ogenj min glede srčnosti in obsega vedno večji. Vzhodno od Gorice in na Krasu je sovražna infanterija tipala proti našim postojankam.

Na Tirolskem pojema sovražni ogenj.

Balkansko bojišče.

V Albaniji nič pomembnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 29. oktobra.

Francosko bojišče.

(Skupina bavarskega prestolonaslednika princea Ruperta: Po močnem ognju med krajema Guendecourt in Lesbœufs so se razvili močni angleški napadi, ki pa so bili večinoma po učinkih naše artilerije zadržani. Kjer so se napadi izvršili, so bili pod velikimi izgubami odbiti. Pri tem sta bila z dobrim zadetkom uničena dva oklopna avtomobila.

Pozneje so vdrle vzhodno od kraja Lesbœufs sovražne stotnije v naše prednje järke. Boj se tam še nadaljuje.

Skupina nemškega prestolonaslednika: Na vzhodnem bregu Meze je bil samo artilerijski ogenj od časa do časa močnejši.

Vzhodno bojišče.

Fronta maršala bavarskega princea Leopolda: Skoro celo bojno črto ob Stohodu so Rusi živahno obstreljevali; posebno srčito je bilo to obstreljevanje zahodno od Lucka. Ruski napad iz gozdnatega ozemlja vzhodno od kraja Szelov se je v našem zatvornem ognju ponesrečil.

Fronta generala kavalarije nadvojvoda Karla: Na vzhodni sedmograški fronti nič novega. Južno od prelaza Tömös so naši v napadu dosegli kraj Azuga. Kljub žilavemu odporu smo v smeri proti Kampolungu in dalje proti zahodu napredovali.

Balkansko bojišče.

Skupina maršala pl. Mackensena: Polozaj se ni spremenil.

Macedonsko bojišče.

Južno od kraja Kernali in ob kolenu reke Crne so bili sovražni napadi krvavo odbiti.

Novo ministrstvo.

„Wiener Zeitung“ priobčuje cesarske razglase, s katerimi je: Ernst pl. Koerber imenovan za avstrijskega ministrskega predsednika, Burian pooblaščen za začasnega voditelja skupnega finančnega ministra in Hohenlohe pooblaščen, da z drugimi dosedanjimi ministri vodi ministrske posle naprej, dokler Koerber ne sestavi novega ministrstva. To se še včeraj v nedeljo ni zgodilo.

Dr. pl. Koerber - ministrski predsednik.

Mož je star 66 let in je poklican, da zanese v vse javno življenje, posebno v politično upravo, novo, mlado življenje. Od njega in njegove vlade se pričakuje, da bo sedaj gladko urejena dobava moke, krompirja, masti, mleka in drugih živil; pričakuje se, da bo odstranil vse težave, ki so krive, da je avstro-ogrsko ozemlje, po nagodbi v gospodarskem oziru enotno in neločeno, sedaj v najbolj kritičnem času razdeljeno v dva dela, ki sta obdana s prevoznimi težkočami kakor trdnjave z zidovjem: pričakuje se, da bo pod Stürgkhom dogovorjena nagodba očiščena vsega, kar bi bilo skupni monarhiji, njeni notranji moči in zunanemu ugledu škodljivo; pričakuje se tudi, da uveljavi zopet ustavo ter omogoči parlament. Vse to pričakujejo avstrijski narodi od novega moža in na njem je, da pričakujejo ne očara.

Koerber velja kot zelo nadarjen človek. Sedaj je kajpada star 66 let. O njem se pravi: mnogo glave, malo telesa. Mož je namreč majhne postave, močne glave z visokim čelom, svetlikajočega pogleda s ščipalniki, vedno dopadljivo smehlajočega obraza, posebno kadar sam govori. Koerber živi kot samec. Rojen je leta 1850 v Tridentu kot sin c. in kr. majorja Jožefa pl. Koerber.

Kakor znano, je Koerber že bil enkrat ministrski predsednik in sicer prvi dalje vladajoči predsednik po Badenijevem padcu. Koerberjev kabinet je živel od 19. jan. 1900 do 31. dec. 1904. Najhujši njegovi nasprotniki so bili Čehi, nazadnje so se jim še pridružili tudi veleposestniki, Jugoslovani in krščanski socialci. S tem je bilo življenje prvega Koerberjevega kabineta končano.

Dne 31. dec. 1913 je bil Koerber imenovan za skupnega finančnega ministra za Bilinskem. Ko je prevzel to mesto, je vsakdo vedel, da sega njegov pogled višje in da se je zadovoljil z mestom le, da ga tudi drugi lažje vidijo. Sedaj so se mu izpolnile njegove želje. Star je dovolj, da bo lahko modro in previdno vladal, toda ali še je tudi mlad dovolj, da bo

lahko vsestransko in močno nastopal, to pokazala prihodnost.

Vinska letina v ormoško-ljutomerskih goricah.

Trgatev je že davno končana. Rano smo letos pobrali, ker je grozdje za dobrih 14 dni prej dozorelo, nego v prejšnjih letih. Nikdo ne pomni tujak tako rane trgatve, kajti stari ljudje govore vedno le o pozni trgatvi, ko so se le ob Terezijevem začeli in po Vseh svetnikih končali.

Kako smo bili strgativjo zadovoljni? Glede na kakovost ali dobroto — izbornost, ne tako glede na množino. Lanska toča, ki se še bode tudi prihodnje leto poznala, nadalje različne trtne bolezni ali pravzaprav samo ena bolezen, namreč grozdna plesen ali pepelovost, je vzrok, da je mnogo vinogradnikov, pridelalo le petino ali še manj vina, nego v normalnih letinah. Vinogradi, ki jih lani ni obiskala toča in oni, ki so se uspešno branili grozdni plesnobi, so bili tudi z množino prav zadovoljni. Toda teh je malo. Perosnospora letos pri nas ni povzročila skoraj nikake škode, prvič ni bilo vreme za njo ugodno, drugič pa letos ni nikdo škropil s perocidom, da bi si bil gorico pokvaril. Največja škoda je naredila — kakor že omenjeno — grozdna plesen, to pa posebno na šiponu; manj na laškem rizlecu, plemenki in na silvancu. Laški rizlec se je letos posebno obnesel in zaslužil naše popolno priznanje, četudi smo ga prejšnja leta večkrat grajali, češ da ostane predolgo trd. Spominjam se vinskih letin, ko je bila večina te grozdne vrste še kake tri dni pred začetkom trgatve (navadno se začne trgatve tu pri nas okrog 10. oktobra) še popolnoma trda. Vinogradnik je bil radi tega nevoljen, a glej: jesensko solnce je rizlec v nekoliko dneh do cela ukrotilo tako, da smo ga ob Terezijinem že mehkega pobirali.

Kaj je z odstotki sladkorja v moštu? Koliko gračev je imel? To je bilo kakor vselej, zavisno od lege vinograda in od vrste, s katero je gorica zasajena. Mošta, ki bi imel po 15%, letos pri nas vobče ni bilo. Navadno je kazal mošt mešanega nasada 17—19%, sortimenti (silvanec, beli burgundec) pa 19—21%, tuintam celo 22%. Kisline je bilo primeroma malo (8—10%, dočim se je odlikoval s kislino v prejšnjih letih navadno šipon, imel je je do 15%).

Sipon je bil letos, kakor pravim, skoro ves za nič, grozdna plesen mu je tako močno škodovala, da so namesto svežega grozdja visele ob trgatvi le suhe čušulje.

Zvepla nismo dobili povoline množine, tudi je nam došlo nekoliko prekasno. Vobče je med vinogradniki razširjeno mnenje, da je bilo žveplo le „slabo blago“. Nadaljna nevarnost je bila pri tem ta, da je mnogim posestnikom dež opral žveplo s trte, predno ga je moglo solnce „prijeti“, t. j. na grozdnih nastavkih raztopiti. V tem slučaju seveda žveplanje ne more imeti zaželenega uspeha. Skropljenje z apnom, pepelom in z nadmangankislím kalijem se je tuintam dobro obneslo. Nekateri hvalijo uspehe, ki so jih dosegli v tem oziru z apnom. Dobro bi bilo, ako objavi kdo na kratko svoje izkušnje glede rabe apnene beleži, da se okoristijo s tem tudi drugi vinogradniki. Prihodnje leto bomo gotovo le s težko dobili za zatiranje grozdne plesnebe potrebno žvepleno moko.

Kaj je z vinskimi cenami? Kot vse blago, živila in drugo, podražila je vojska tudi vinski pridelek. Tako visokih cen za vino ne pomnijo najstarejši ljudje, toda kdor natančno preračuni, koliko mu je zadal vinograd skozi vse leto stroškov, se ne more čuditi sedanjim vinskim cenam, ampak mora priznati, da z ozirom na splošno draginjo niso pretirane. Pomniti gre tudi, da vino ni živilo kakor n. pr. kruh ali meso, marveč je le neka snov za uživanje ali naslajanje, ki je ali bi vsaj morala biti vedno dražja nego navadno vsakdanje živilo.

Vinski kupci in krčmarji so ponujali pridelovalcu letos navadno po 2 K za liter mošta, takoj od preše; večina je po tej ceni svoj pridelek tudi že oddala. Zdaj se govori o cenah od 2.60—3 K za vino na „prefok“. Ker je vina malo in se oglašajo vsak dan kupci, bodo zaloge kmalu izčrpane. Vinogradnik dobi res lep denar za svoje blago, a kaj mu pomaga, ko mora tudi on vse 4—5krat dražje plačati, kakor v navadnih, rednih razmerah.

Pri tem pa se ga tare skrb, boče li za prihodnje leto dobil dovoljno množino galice in žvepla, boče li o pravem času mogel izvršiti vinogradna dela. Življenje je res neprestan boj na vseh koncih in krajih.

V Središču, dne 20. oktobra 1916.

Anton Kosi.

Rumunsko bojišče.

Naše prodiranje iz Sedmograške proti Sinaji in Kampolungu ugodno napreduje. Zahodno od Orsove smo zavzeli dne 28. oktobra važne višine.

V Dobruči bolgarske in zavezniške čete zasledujejo bežečega sovražnika vedno dalje proti severu. Zmagovalci so uplenili v zasedenih krajih toliko žita, moke in drugih živil, da je cela balkanska armada za eno leto preskrbljena.

Mesto Predeal uničeno.

List „Az Est“ poroča iz Falkenhaynovskega glavnega štana: Naša artilerija je zadnje dni mestece Predeal tako razstrelila, da je celo mesto ena sama razvalina.

Vedno dalje proti severu!

V Dobruči prodira bolgarska armada pod poveljstvom maršala Mackensena vedno dalje proti severu. Dne 26. oktobra so bolgarske čete pri zasledovanju sovražnika dosegle do črte Harsova ob Donavi-Coglac. Mesto Harsova (tudi Hirsova) leži kakih 45 km severno od Črnove, Cogelac pa 45—50 km

severovzhodno od Medžidije. Omenjenega dne je Mackensena armada prekorčila že eno tretjino poti med Črnovo in mestom Galac, ki leži v severozahodnem kotu Dobruče.

Velike priprave.

Dočim rumunsko-ruske čete beže iz Dobruče v smeri proti severu in so naši na Sedmograškem vrhli Rumune čez mejo na rumunsko tla, se v Rumuniji z mrzlično naglico pripravljajo na bodočo veliko bitko, ki se utegne v bližnjih dneh razviti na rumunskih tleh. Pri Galacu gradijo Rumuni in Rusi most čez Donavo, po katerem bi naj rumunsko-ruska armada bežala iz Dobruče pred zasledovalci v Rumunijo. Po celi deželi, posebno na poljanih v okolici Bukarešte, se delajo noč in dan okopi in strelski jarki. Najlepše njive so spremenjene v obrambne črte s stotinami jarkov in okopov. Rusi pošiljajo dan za dnevom na tisoče vojaštva v Besarabijo in Moldavo. Vsa znamenja kažejo, da se utegne v bližnji prihodnosti biti na rumunski ravani velika bitka.

Bukarešto izpraznjujeje.

Iz Kodanja se dne 27. oktobra poroča:

„Bukarešto so pričeli izpraznjevati. Vsi železniški vlaki, ki zapuščajo mesto in vozijo v Rusijo, so že več dni popolnoma prenapolnjeni. Tudi oblastva in ministrstva zapuščajo mesto. Vlada še sicer ni odredila splošnega bega, vendar rada vidi, ako ljudstvo beži iz mesta.“

Dasiravno še ta vest ni uradno potrjena, vendar dokazuje, da vlada v Rumuniji radi približevanja naših čet Bukarešti veliko vznemirjenje.

Kralj se joče.

Rumunskega kralja so zadnji rumunski porazi silovito potrkali. Kralj se je zelo postaral in izgleda kot utrujen starček. Ko je izvedel, da je padla Konstanca, se je bridko jokal: prijel ga je krč.

Italijansko bojišče.

Na južnem delu kraške fronte in sicer od Opatjega sela do morja, je pričela italijanska infanterija zopet srdito napadati. Tudi vzhodno od Gorice se napadi sovražnih čet nadaljujejo. Na Tirolskem nič posebnega.

Pred novo ofenzivo?

Vojni poročevalci na primorski fronti zatrjujejo, da se Italijani pripravljajo z vso resnostjo na novo dolgotrajno ofenzivo proti našim kraškim postojankam. Laški letalci neprestano krožijo nad našimi postojankami in iščejo, kje bi se dala naša fronta najlažje prebiti.

Maršal Friderik na italijanski fronti.

Pred nekaterimi dnevi se je mudil armadni vrhovni poveljnik maršal nadvojvoda Friderik na naši italijanski fronti. Najprvo je obiskal generalnega polkovnika pl. Boroeviča v njegovem glavnem stanu in se mu je v laskavih besedah zahvalil za hrabro branbo naše primorske fronte. Izrazil mu je tudi cesarjevo priznanje za izredno vstrajno odbijanje sovražnih navalov. Ob tej priliki si je vrhovni poveljnik ogledal tudi Trst ter je natančno nadzoroval naše

so hranile v semenju obilico redilnega škroba. Vse to rastlinstvo je presadil človek v bližino svoje hiše in zamenjal lovski zeleni jopci ter surovi pastirski kožuh s poljedelčevimi kamizolo.

Tudi mati narava ima v svoji državi najraznovrstnejše stanove, med katerimi niso zadnji razni obrtniki. Zato nočemo danes, ko se povzdiguje tehnika in obrtnost v deveta nebesa, iti molče mimo tako industrijnega življenja v brezumni naravi, zlasti v državi žužkov.

Pač je vsakemu znana čebela, ki si zida iz tekočih kristalov svoj Babel in kopiči v njem vosek in med — res, da se ceni še vedno košeniljka (sorodnica trtne uši), ker dobava ljudem sijajno barvo za škrlat — tudi o važnosti sviloprejk se ne dvomi, če tudi svilna industrija ne cvete danes tako, kakor je cvetela prejšnje čase.

Toda z liferanti voska in medu, škrlata in svilne narava ni še pri kraju.

Poleg drugih ima namreč tudi pridobitne stanove: kmetovalce, živinorejce, poljedelce, preproste, in umetne vrtnarje.

Ob veličastno deroči Savi se dviga pri Pečniku, blizu Sv. Jakopa ob Savi, na levem bregu nekoliko skalnat, precej strm breg. Vroče solnce ima dovolj prilike, da segreva laborasti kamnati drob, med katerim raste tuintam hrastov grmič, bočeča trnolica in grozeča divja roža. Vmes pa cveto lepljiva cvetna stebila smolnice (vrsta klinčka), lepega, ozko-listnega vrbovca, in pozneje vijolične glavice divjega luka.

postojanke na Kraški planoti. Povsod se je zahvaljeval bojevnikom, jih bodril k vstrajnosti in jim je lastnoročno pripenjal odlikovanja. S Krasa se je odpeljal v Beljak in si je ogledal tudi našo koroško črto. Tudi tukaj je bodril brambovce in jih odlikoval s pohvalo in raznimi odlikovanji. Dne 25. oktobra se je maršal-nadvojvoda Friderik zopet vrnil v svoj glavni stan.

Rusko bojišče.

Pri Dornivatri v Bukovini so naši dne 29. oktobra z nenadnim napadom zabili 4 km široko zagozdo v glavne ruske postojanke. V Galiciji mir. V Voliniji srditi artilerijski boji. Vest o posebej miru med Avstrijo in Rusijo, ki zadnje dni vedno pogostejše krožijo po listih, se z uradne strani popolnoma zanikajo.

Francosko bojišče.

Ob Sommi so Nemci zadnje dni izgubili vasi Guendecourt in Lesbœufs. Pred Verdunom so se nemške čete po padcu utrdbe Douaumont zopet ojačile in se krčevito ustavljajo sovražnemu prodiranju. Med francoskim vojaštvom je nastala velika nezadovoljnost napram Angležem, ker se jasno vidi, da morajo Francozi vedno za Angleže po kostanj v žrjavico. Angleži pa se ščitijo, kolikor se da.

Kako je padel Douaumont.

Poročevalec lista „Times“ piše o padcu utrdbe Douaumont: Od 20. do 23. oktobra so Francozi tako silovito obstreljevali utrdbo Douaumont, da je od velikanskega in groznega dima, ki se je dvigal nad okolico v razsegu večih kilometrov, solnce otemnelo. Bobnelo je, kakor da bi bil sodni dan. Zemlja in zrak sta se tresla. Ozračje je bilo smrdljivo-gorko. Dušljivi plini so zastrupili zrak. Krogle iz najtežjih francoskih topov so letele tako na gosto na utrdbo in bližnje postojanke, da ni bilo ne pedi zemlje, kamor ne bi padla francoska bomba. Vsa živa bitja v in okrog utrdbe so bila ubita. Ne enega ranjenca ni bilo; vse je pomorila artilerijska smrt. Nemci so se dne 20., 21. in 22. oktobra dokaj dobro branili, a 23. oktobra, ko je napočila jutranja zora, so se Nemci umaknili tudi iz manjših utrdb v bližini Douaumonta...

Macedonsko bojišče.

Pred Bitoljem se še sicer boji nadaljujejo, posebno ob železnici Bitolj—Florina in ob kolenu Crne, a opaža se, da je napadanje srbskih divizij že močno ponehalo. Vzrok: izkrnavljenje srbskih moči. Živahnejši boji so tudi ob Vardarju in Strumi.

Dne 28. oktobra je bilo v Soliji odprto bolgarsko sobranje, v katerem je ministrski predsednik Radoslavov prečital kraljev prestolni govor.

Na vrhu brega, kjer se menjava rodovitna zemlja z mrtvim kamenjem, pa zeleni in cvete kot nikjer po širnemrodu; vedno smehtajoče solnce, ta duh po cvetju, šumenje čebel in muh, vmes debeli čmrcljev bas, krasne gospice in liserniki v družbi dražestnih dnevnih pavlinčkov in lastovičarjev (stiri vrste domačih metuljev), globoko zamodrelo nebo nad teboj, in navzlic avgustovski vročini — vendar svež vzduh semkaj od Savskih valov.

Na tem bregu je domovina pridnih kmetovalcev. Povsod vidiš mrgoleti rdečkasto-bleskeče mravljinke (mrgolince) in kmalu najdeš tudi njihovo gnezdo. Sredi pržine (drobnega grušča), kjer se pritiskajo listne rožice (rozete), kosmate skrčotice, (rumene cvetlice, podobne regratu) tesno k razgreti zemlji, tiči poleg bočečega osata pod preperevajočim kamenom, komaj za dlan velikim. Privzdigni kamen, in na prvi pogled se ti odkrijejo stotine ličink (črvičev) in bub, bleščečih kot slonova kost. Marsičesa novega se lahko naučiš v mali naselbini. Morda že boš v kratkem ločil kraljico-matico s širšim oprsjem od navadnih delavk; najdeš lahko celo več matic. Opraviti namreč imaš z rosico ali mravijo vozlovko (Myrmica laevinodis), ki je sicer majhna žival, a ima hudo orožje v svojem strupu.

Toda ne motiva ubogih stvaric! Na osatu, čigar bodičaste liste je občutila pri preiskovanju tudi najina k tlom sklonjena glava, plezarijo tudi prebivalke malega gnezda. Pravkar molzejo namreč listne ušice, ki obdajajo v velikih čredah vejice osatove kot temni obroči. (Dalje prih.)

LISTEN

Pri kmetovalcih.

Prof. F. Pengov.

Ustno izročilo vseh narodov hrani v svoji zakladnici pravljico o „zlatem veku“ na zemlji. Take zlate čase, ko še ni bilo vojske in ni bilo potreba sodnikov, so živeli naši prvi starši. Po njihovem nesrečnem padcu pa se je pričel, kakor pravijo nekateri, „boj za obstanek“, trudi in pehanje za ohranitev posameznega človeka in za obstoj človeškega rodu. Ta skrb za življenje je spremenila človeka, ki bi bil živel na svetu lahko kot brezskrbni ameriški milijonar, najprej v lovca; nevarnosti in nevarnosti tega opravila pa so ga dovedla kmalu do prijetnejše, pa tudi do dobičkonosnejše živinoreje. Seveda se je moral človek-nomad (pastir) prve čase seliti s svojo čredo od kraja do kraja, da je dobil potrebne krme. Pa tudi nomadsko življenje je zvezano s tisočimi neugodnostmi; zato se je naselila človeška družina rajša za stalno na enem mestu. V ta namen pa je bilo treba poskrbeti za krmo za živino, negovati travnike in pašnike, pa tudi nase ni smel pozabiti človek za čas zime in za čas, ko ne bo mogoče uživati mesa. Na svojih prejšnjih potovanjih po gozdnih in planjavah se je seznanil z okusnimi jagodami, užitnimi gobami, raznim korenjem in z rastlinami, ki

Grčija.

Italijanski listi poročajo, da se je kralj Konstantin končno vendarle udal četverosporazumu sili in je dovolil, da se dve tretjini grške armade razoroži, ostanek pa pošlje iz Tesalije v južno Grčijo; nadalje da se Nemcem prijazno agitacijo na Grškem s silo zatre ter da ima četverosporazum pravico, na Grškem nastavlja železniške in policijske uradnike. Venizelos bo baje dobil od četverosporazuma 400 tisoč funtov sterlingov za bojevanje najetih čet proti Bolgariji.

Srbska skupščina.

Iz Pariza se poroča, da se je srbska skupščina na otoku Krf do negotovega roka zaključila. Samo malo število poslancev je še ostalo v zvezi s srbsko vlado na Krfu.

Torpedni čolni potopili 15 sovražnih ladij.

Kakor se iz Berolina dne 27. oktobra uradno poroča, so v noči od 26. na 27. oktobra deli nemškega torpednega brodograja vdrl iz nemškega zaliva v morso ožino med Anglijo in Francijo in je tam potopilo 15 angleških in francoskih ladij. Torpedni čolni so se nepoškodovani in brez vsake izgube vrnili v nemško vodovje.

Napetost med Nemčijo in Norveško.

Dan za dnevom prihajajo poročila, da nemški P-čolni potopijo norveške trgovske ladje. Norveška je Nemčiji poslala protestno noto, v kateri zahteva, da nemški P-čolni ne smejo kar tako na slepo potapljati nepristranskih ladij. Nemčija še ni odgovorila. Norveška, kakor tudi ostale nordijske države, so v mučnem položaju. Četverosporazum jih sili na svojo stran, a Nemčije in Avstrije se bojijo, da bi bil ves promet s tema državama zaprt. Angleška pa pritiska na Norveško, naj bi odtegnila Nemčiji dobavo rib. Iz celega je razvidno, da je položaj na severu zelo zamotan.

Abesinija napovedala Angliji vojsko.

Brzjavka iz Lugana z dne 27. oktobra poroča, da je oče odstavljenega abesinskega neguša, Ras Mihael, napovedal Angliji vojsko. Angleško armadno vodstvo z veliko naglico zbira številne čete v Abesiniji.

Nemški državni zbor.

V nemškem državnem zboru so dne 26. oktobra razpravljali o sklepu glavnega državnozbornskega odbora, da se bo ta odbor tudi za časa odgođenja zbornice sestel in nadzoroval zunanjo politiko in vojno. Socialna demokracija je sklenila, da glasuje za nove vojne kredite. Odklonil se je predlog, da bi se socialnega demokrata dr. Liebknechta izpustilo in bi se kazensko postopanje proti njemu, dokler zboruje državni zbor, ustavilo.

Mir l. 1917?

List „Ruskoje Slovo“ piše:

General Brusilov je izjavil v pogovoru s poročevalcem lista „Temps“, da je prepričan, da bo sedanja vojska gotovo končana meseca avgusta 1917. — Dosedaj so še bila vsa prerokovanja kriva.

Tedenske novice.

Vžigalice Slovenske Straže. Slovenska Straža je prejela: C. kr. policijsko ravnanje v Ljubljani. Stev. 1063-2-pr. Ugleđnemu odboru Slovenske Straže na roko tč. tajnika g. Ivana Štefe v Ljubljani. Vsled razpisa c. kr. deželnega predsedstva v Ljubljani z dne 21. avgusta 1916, št. 4401 Mob., se ugledni odbor Slovenske Straže obvešča, da je c. kr. ministrstvo za notranje stvari glasom razpisa z dne 3. junija 1916, št. 4215 Mob. I. tiče vloga Slovenske Straže, izjavilo, da se prepoved o rabi etiket v barvah belo-modro-rdeče, oziroma rdeče-modro-belo, razteza samo na ruske in srbske narodne barve, ne

pa na druge kombinacije barv in da torej etiketa, ki jo uporablja Slovenska Straža na svojih vžigalnih škatlicah, ne spada pod omenjeno prepoved. C. kr. vladni svetnik in policijski ravnatelj: grof Künigl. — Principijelno je Slovenska Straža izpostavila važno odločitev. Odbor se bo potrudil, da preskrbi, ako le mogoče, tudi blago. Vsekakor pa je s tem rešeno vprašanje o naših barvah tudi za naše vžigalice.

Dva novoimenovana škofa. Cesar je imenoval brnskega škofa grofa dr. Pavla Huyn za praškega knezoadškofa in prošta v Opavi, Norberta Klein za brnskega škofa.

Duhovniške vesti. Na Bizeljsko je prestavljen kot kaplan č. g. Alojzij Musi s Polzele. Č. g. Bogdan Lendovšek, kaplan v Vojniku, je vpoklican kot vojni kurat ter odrine te dni na bojišče.

Cesar Viljem izročil papežu častni dar. Nemški cesar bo po odposlancu izročil sv. Očetu krasno knjigo veleučnega badenskega učenjaka prelata Vilvert. Učenjak je rabil več desetletij, predno je spisal to ogromno knjigo, ki vsebuje slike in mozaike iz starorimske dobe. Knjiga je vezana v belo usnje z bogato pozlačenimi obročki in gumbi iz dragocenega malahita. Za to obširno delo prelata-učenjaka se je nemški cesar zanimal že celih deset let.

Spominjajmo se slavnih mož! Zavedna mladinka iz Središča nam piše: Ker preteče dne 24. novembra t. l. 10 let, odkar je zatisnil svoje oči rajski pevec Simon Gregorčič, katerega zasluge ne umro in spomin na njega ne premine v slovenskem narodu, je prav, če se ga spominjamo. Posebno ga lahko proslavimo mladinske organizacije z raznimi prireditvami. Saj to je bil mož, katerega dela čisto uporabljamo, katerega verzje največ čitamo na naših slovenskih vojnih razglednicah. Kdor svojih slavnih prednikov ne časti, njih vrli naslednik biti — vreden ni!

† Franc Vraz. Lastnik Stanko Vrazovega doma v Ceroveu pri Svetinjah, Franc Vraz, je umrl dne 26. oktobra ob 11. uri dopoldne. Bil je mož odločno katoliško-narodnega prepričanja, spoštovan od vsakogar. Zupanoval je nad 30 let, bil okoli 25 let ud ormoškega okrajnega zastopa, ud krajnega solškega sveta, večkrat njega načelnik, ud svetinjske posojilnice, ud konkurenčnega odbora in drugih zastopov. Z njim izgubi občina, župnija in okraj eno najizrazitejših oseb. Spoštovani rodbini izrekamo naše najsrčneje sožalje! Pogreb je bil v soboto, dne 28. oktobra, N. v. m. p.!

Odlikovanja. Z bojišča se nam piše: Nedavno so bili pri našem domačem 26. črnovojniškem polku med drugimi odlikovani tudi naslednji naši rojaki in sicer: desetenik Šure s srebrno kolajno II. razreda, četovodja Kolenc, infanteristi Košmeli, Skorjanc, Herga, Vengust in Kelner z bronasto kolajno za hrabrost.

Praporščak Josip Ferk. bivši osmošolec mariborske gimnazije, piše iz ruskega vjetništva v Omsku v Sibiriji. Tam se nahaja veliko taborišče za vjete častnike. V Omsku je bil že meseca septembra mraz 35—40 stopinj R. Ferk je doma iz Čeršaka pri St. Ilju v Slov. gor.

Trgovska šola v Zadru. Da odpomorejo veliki in resni potrebi — ker v Dalmaciji strokovnih šol ni — so se nekateri profesorji in davčni uradniki odločili, da otvorijo v Zadru hrvatski trgovski tečaj. Kako potrebno je bilo to, priča dejstvo, da se je priglasilo že lepo število moških in ženskih obiskovalcev. Zato je to inicijativo le pohvaliti in ga dotičnim ustanoviteljem vse priznati. Taka bo iznašala 20 K na mesec. Če pa dobe ustanovitelji državno in deželno podporo, česar se je nadejati, se taksa znatno zmanjša ali pa popolnoma odpade. Ako bo dijakov in napredka, se iz tega tečaja skoro razvije hrvatska državna trgovska šola v Zadru.

Za Rdeč križ. Na gostiji Mulec-Horvat v Framu se je nabralo za avstrijski Rdeči križ 10 K in za dijaško kuhinjo 11.34 K.

Cesa nam še v Mariboru manjka? Piše se nam: Zadnji čas se je povsod prav resno začelo misliti in skrbeti za bodočnost. V tem smislu je bilo že objavljenih v slovenskih časopisih več člankov, ki zahtevajo preobnovo starih in ustanovitev novih pospešilnih sredstev za procvit verskega, narodnega, duševnega in gospodarskega življenja. Dovolim si opozoriti slovensko javnost na potrebo, ki jo čutimo prav posebno v Mariboru. Želja marsikogar je, kakor sem se opetovano prepričal, da se tej potrebi odpomore. V Mariboru imamo Slovenci sicer tiskarno, časopise (deposlovnega sicer še ne!) itd., knjižarne pa ne. Ne zdi se mi potrebno posebej dokazovati, da bi bilo to podjetje za nas štajerske Slovence zelo velike važnosti. Pred vsem je treba zadostiti potrebi razširjanja slovenskih knjig, potem pa dobrih knjig svetovne književnosti sploh. Nastane pa veliko vprašanje, kako to velevažno podjetje vdejeviti. Vprašanje torej, bi li ne moglo po vzgledu ljubljanskega Katoliškega tiskovnega društva naše mariborsko Katoliško liskovno društvo, ki sedaj že s tiskanjem samim (kot lastnik tiskarne sv. Cirila) odlično rešuje svojo nalogo, ustanoviti v Mariboru toliko potrebne knjižarne, ker bi s tem v polni meri izvajalo svoj namen, namreč razširjati katoliški tisk med Slovenci. Mogoče tudi, da bi bila Katoliška bukvarna v Ljubljani pripravljena ustanoviti v Mariboru podružnico ali bi se pa našel kak drug podjetnik, ki bi bil tej

svoji nalogi kos. Prepričan sem, da izreče javno mnenje svojo sodbo stvari v prilog.

Delavska knjiga — javna listina. Neka delavka, ki je bila zaposlena v tovarni za izdelovanje municije v Möllersdorfu, je nameravala zapustiti svojo službo v odkazanem ji oddelku in vstopiti v službo v nekem drugem oddelku te tovarne, ker je izvedela, da so tamkaj delavke bolj plačane. Odpovedala je službo in se pri tem prenašala in bi bila morala čakati šest tednov, da nastopi novo službo. Da bi ne ostala tako dolgo brez službe, je iztrgala iz delavske knjige nekaj listov, prenaradila datum izstopa iz te službe in se ponudila kot delavka predstojniku dotičnega oddelka. Ta je pa prišel na sled goljufiji in je delavko ovadil kazenskemu sodišču. Kazensko sodišče je obsodilo delavko zaradi nameravane goljufije na 14 dni zapore ter se izreklo, da delavska knjiga ni javna listina. Zoper odmerjeno kazen je vložila delavka priziv na najvišje sodišče, ki se je izreklo, da je veljavno izgotovljena delavska knjiga javna listina ter je potrdilo od kazenskega sodišča ji odmerjeno kazen.

Uradno zaustavljenih časopisov je bilo v Avstriji od aprila do junija t. l. 105. Med temi 78 čeških, 13 italijanskih, 8 nemških, 1 francoski in 1 hebrejski list. Poštni debit je bil odtegnjen 6 inozemskim časopisom: dvem nemškim (iz Holandske in Švice), trem francoskim (istotako iz Holandske in Švice), in enemu češkemu iz Severne Amerike.

Post na praznik Vseh svetnikov. Notranje ministrstvo je določilo, da je katoličanom v ponedeljek, dne 30. oktobra dovoljeno zavživati meso, ker imajo v torek, dne 31. oktobra, cerkveno zapovedani post. Na praznik Vseh svetnikov je pa zavzivanje mesa prepovedano.

Tudi Ogrom so naloženi novi posti. Ogrska vlada je določila, da se na Ogrskem tudi ob sredah ne sme prodajati, oziroma zavživati meso. Dosedaj so imeli Ogri samo dva postna dneva in sicer ob ponedeljkih in petkih. Nadalje je določeno, da po gostilnah in hotelih ne bo smela dobivati nobena oseba več kakor 12 dkg mesa za enkratno kosilo, bodisi, da je to meso v kuhani, pečeni ali na kak drugi način pripravljeni obliki.

Obrestno mero za hranilne vloge bodo zopet znižali. Meseca novembra se bo na Dunaju vršil sestanek zastopnikov avstrijskih hranilnic, na katerem se bo posvetovalo o znižanju obrestne mere za hranilne vloge. Predlagati se namerava znižanje obrestne mere od 4 na 3½%. Ako bodo znižali obrestno mero pri hranilnih vlogah, naj znižajo obrestno mero pri posojilnih vlogah.

Zemlja je najbolje lastništvo. „Naše Jedinstvo“ piše: Kdor sedaj prodaja zemljo, je nesposoben. Cena poskobi pozneje in bo vsaka motika zemlje zelo dragocena. Posebno naj se ne prodaja zemljišča v bližini mest, železnice, tovarn, rudnikov itd. Vsaka ped zemlje se bo zlata vredna.

Lastovke se vračajo. Lastovke, ki so pred tedni zapustile južni del Nemčije, so se spet začele trumoma vračati nazaj v Nemčijo. Vsled mraza in pomanjkanja hrane bodo te lastovke poginile. Vzrok vračanju lastovk je, ker se bojijo priti blizu gorovja ob avstrijsko-italijanski meji vsled gromenja topov in vsled bojev na gorskih vrhovih ob avstrijsko-italijanski meji. Tudi druge tice-selivke so se začele vračati nazaj v južno Nemčijo. Italijani so polovili vsako leto na tisoče naših ptic-selivk v nastavljene mreže, a letos tudi tega ne bo.

Potres. Iz pisarne „Čevljarske zadruge“ v Vrbovcu pri Mozirju nam pišejo: Danes v soboto krog 10. ure predpoldne smo čutili v naši pisarni precej močan potresni sunek. Kakor smo tekom dneva izvedeli, so tudi drugod po Savinjski dolini čutili potres. V Gornjemgradu se je porušilo celo nekaj dimnikov in se poznajo — tako pravijo ljudje — tudi v farni cerkvi sledovi.

Nenavaden pojav. Noč od 16. na 17. oktobra je nam prinesla močen vihar s precejšnjim nalivom. — Pri tem je nekoliko narasel tudi potok Črmla na meji mariborskega in ptujskega okrajnega glavarstva pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. To je nekaj vsakdanjega, a nenavado je bilo, da je majhni potok pri jezu tik okrajne ceste napravil na dveh mestih velikanski kup mastnih belih pen. Struga je na tem mestu široka do 5 m in globoka 3 m; in vendar so pene izpolnile strugo od enega brega do drugega, da, pokrivale so še rob travnika; kakor ledena gora so se dvigovale nad potokom, 5—6 m visoko. Od daleč so izgledale popolnoma kakor zmrznjen sneg in kdor jih ni vzel v roko ali jih ni vsaj potipal, je bil prepričan, da je videl prvi led v letošnji zimi, akoravno je cela okolica kazala vse prej kakor zimsko lice. Pene so ležale vrh potoka celi dan in so še le proti večeru izginile.

Vina za 10.000.000 K. Aradski veletržec z vinom Josip Domany je prodal svojo zalogo vina krog 48.000 hl za 10.000.000 K.

Gospodarske novice.

Kako smo čislali kruh. Ko smo bili majhni, kako so nas ljubi starši učili čislati in spoštovati kruh! Preden so mati načeli kruh, so naredili z nožem čezenj križ, rekoč: „Bog ga blagoslovi!“ Kose kruha se razdelili z besedami: „Bog ga blagoslovi!“ Vsako drobtino, ki je padla na tla, smo morali spoštljivo pobrati, poljubiti in pojesti ali pa vreči v ogenj. Tudi majhna drobtina je bila preveč časti vredna, kakor da bi se smela pohoditi. Zvesti svojim šegam in navadam, zvesti polju, vrtovom in travnikom, niso bili naši predniki od nikogar na svetu odvisni zastran živeža. Bili so samosvoji gospodje v vsej svoji preprostosti in skromnosti.

Kdo sme kupovati seno. Vprašanje: Za naš kraj je določena zadruga v Račah, da po naročilu okrajnega glavarstva nakupuje za erar seno. Zadnji čas je prišel mesar Pukl iz marib. okolice v vojaški obleki ter pravil, da on kupuje seno za erar. Kaj naj storimo? Odgovor: Naznanite zadevo okrajnemu glavarstvu. Kupčija s Puklom ni veljavna, ako ga okrajno glavarstvo ni pooblastilo.

Zito in moka. Na zopetna in mnogoštevilna vprašanja odgovarjamo, da si sme vsaki gospodar (gospodinja) obdržati za vsako osebo na leto 100 kg različnega žita (75 kg rži ali pšenice, 25 kg drugih žitnih sort). Tudi delavci se lahko vračunijo. Od kogar se je več zahtevalo, se naj pritoži in počaka z oddajo preporne množine.

Preskrba prebivalstva z moko. V zadnji seji posvetovalnega zbora vojničnega prometa je izjavil predsednik vitez Sonka, da se definitivni razdeljevalni načrt za moko še ni mogel določiti, ker žetvene številke še niso natančno ugotovljene. Sprejeti so bili predlogi vojničnega zavoda, da je ječmen in oves kolikor mogoče porabiti za človeško hrano. Iz ječmena naj se melje 20% moke za kuho in 60% krušne moke. Pšenica se naj zmleje, izvzemši 3% za z-drob, izključno le v enotno moko. 60% na ječmenova moka se sme porabiti za peko z najmanj enako množino žlahtne moke. Vojni žitni zavod bo spravil v promet tudi 50% ovsene moke, ki jo bo rabiti za peko.

Oddaja divjačine. Od 25. oktobra naprej morajo zakupniki lova oddati oblasti vsakega tretjega ustreljenega zajca in sicer za vojaške bolnišnice, zavode in za preskrbo vojaštva z živili. Slovenskoštajerski lovski zakupniki morajo divjačino poslati v Maribor ali Celje „Prevzemnemu uradu za divjačino“ pri c. kr. okrajnem glavarstvu. V Maribor morajo pošiljati divjačino sledeča okrajna glavarstva: Maribor, Slovenjgradec, Konjice, Ptuj in mestni občini Maribor in Ptuj. V Celje pa morajo pošiljati divjačino zakupniki lovov iz vseh ostalih okrajnih glavarstev Slovenskega Štajerja. Divjačino plača prevzemna komisija pri okrajnem glavarstvu. Ker je pomikanje lovskega streliva letos zelo veliko, ta odredba tako dolgo ne bo imela posebnega uspeha, dokler se od strani erarja ne bo dalo lovcem dovolj streliva na razpolago. To je priporočati tudi s kmetko-gospodarskega stališča, ker se bo divjačina polagoma premočno pomnožila. Škoda na sadnem drevju, vinogradih in poljih bo še večja kot dosedaj.

Grozdne peške so zasežene! Vinorejski nadzornik g. Matijašič nam piše iz Gradca: Izdelovanje olja iz grozdnih pešk je sedaj posebno važno, ker primanjkuje drugih primernih snovi za to. Zarad tega je zasedla vlada kakor lani, tudi letos grozdne peške. Lastniki grozdnih tropin so zavezani, peške iz tropin odbrati, posušiti, shraniti in iste ob gotovem času oddati avstrijski centrali za olje in mast a. d. na Dunaju. Natančneje določila glede tega se nahajajo v ministrski naredbi z dne 3. septembra 1916, drž. z. br. 297. — Okrajne politične oblasti, žetveni komisariji, c. kr. vinarski nadzornik in dež. vinarski inštruktorji podajajo tudi vsa potrebna pojasnila v tem oziru. Posebno je pomniti sledeče: 1. Odbiranje pešk iz tropin, ki niso namenjene za kuhanje žganja, mora biti izvršeno najkasneje do 31. decembra 1916. 2. Iz tropin, iz katerih se je kuhalo žganje, izločiti te peške najkasneje do 1. marca 1917. 3. Lastnik pešk, navedenih pod 1., mora množino teh pešk naznaniti pristojnemu občinskemu predstojništvu najkasneje do 10. januarja 1917. 4. Množina pešk od tropin, ki so se kuhale za žganje, se pa mora naznaniti županstvu najzadnje do 10. marca 1917. Županstvo ima sestaviti na podlagi prijav seznan ter naznaniti imena množino lastnikov grozdnih pešk pet dni po gore navedenih rokih avstrijski centrali za olje in mast na Dunaju I, Seitzergasse 1. Nadalje je županstvo zavezano do 10. januarja 1917 naznaniti okrajni politični oblasti množino tropin v občini, iz katerih še peške niso odbrane in čegar last so te tropine. Odbiranje pešk in njih oddaja je pod nadzorstvom oblasti, ter se bo vršilo, ako bi bilo potrebno, prisilno na stroške

lastnika; zamude se kaznujejo. Priporoča se toraj vsem vinogradnikom, da postavne določbe točno izpolnjujejo. — Škoda, da se natančni podatki o zasegi pešk prepozno naznanjajo. Lansko leto je bilo tako in letos zopet. Mnogi so vinske tropine pomešali med sadne ali pa jih že sploh pokrmili, ali pa jih stlačili v sode. Naj bi oblast vsaj pravočasno vse potrebno ukrenila glede zasege.

Kaj je s kotli? Zadnje dni so morali živinorejci oddati svinjske kotle, za katere se jim je od prevzemnih komisij obljubilo nadomestilo. Kotle se moralo iztrgati iz zidov, novih se ni poslalo in zdaj se pri mnogih gospodinjstvih ne more kuhati krme za svinje. Posesniki so primorani suhe svinje zaklati ali prodati. Škoda bo ogromna. Pozivamo c. kr. okrajna glavarstva in cesarske namestnike, da napravi red in se da svinjerejem nadomestnih toliko potrebnih kotlov.

Razne novice.

V Gradcu izginjajo psi. Ne samo na Dunaju, ampak tudi v Gradcu je začelo revnejše prebivalstvo prav pridno jesti pse. V preteklem tednu so se grška kazenska sodišča bavila v štirih slučajih, ko so revni ljudje zvabili v svoja stanovanja dobro rejene pse, jih poklali in meso zavžili. Tudi v tem tednu je že v Gradcu izginilo zopet nekaj dobro rejenih psov.

Cesarski svetovalec — sleparski vojaški dobavitelj. Pred dunajskim vojaškim sodiščem se je te dni zagovarjal zaradi goljufije vojaški dobavitelj cesarski svetovalec Ozijski Schlosser, ker je zalagal armado s slabim obuvanjem, perilom in z manjvrednimi odejami. Vojaško sodišče je obsodilo sleparskega vojaškega dobavitelja, cesarskega svetovalca, ki je bil vrhutega še tudi odlikovan s častnim znakom II. razreda Rdečega križa, na tri leta težke ječe. Tudi je sodišče izreklo, da izgubi naslov cesarskega svetovalca in odlikovanje Rdečega križa.

Poldrugi meter snega — v Sibiriji. Po vsej evropski Rusiji, zlasti v nižavah reke Volge, je padlo letos izvanredno veliko snega. V Sibiriji pa že zdaj znaša snežena plast poldrugi meter. Vremenske razmere so letos v Rusiji skrajno neugodne in že sedaj računajo z dolgo in hudo zimo.

50 milijonov zletelo v zrak. V veliki tovarni za izdelovanje municije v Turinu na Gornjem Italijanskem se je vnel smodnik in cela tovarna je zletela z vojaško blagajno vred v zrak. Škoda znaša 50 milijonov lir. Ubitih je bilo 57, ranjenih pa 117 italijanskih vojakov.

Premeten vojni vjetnik. Neka švicarska tvrda je naročila glasovir-piano in je dotični zaboj dospel dne 12. septembra. Oznaka nemškega železničnega urada je kazala, da je zaboj tehtal v Berlinu 502 kg, carinski urad v Curihu pa je dognal, da tehta zaboj le 450 kg. Ta razloček v teži je povzročil francoski vojni vjetnik, ki se je v Berlinu skril v zaboj. Kdaj je vstopil in kje je izstopil, še ni točno dognano. Potoval je na prostoru, ki je meril 0.346 kubičnega metra. Dotični vojni vjetnik je moral biti jako inteligenten in spreten človek, ker si je vse prav dobro in pripravno uredil, da je lahko zapustil svoj voz, koder je hotel. Preskrbel je tudi za zrak v zaboji in zapustil v njem celo dva kosčka suhorja in kosček čokolade.

Vojni milijonarji v Karlovih varih. V nekem pismu iz Karlovih varov v „Frankfurter Zeitung“ posnemljemo: Ako ne bi vedeli, da je vojna, ako ne bi se vedno spominjali krvavega kaosa, bi morali v Karlovih varih v resnici misliti, da se nad zelenim bogastvom divne češke šume vspanja modro nebo — miru. Kajti Karlovi vari ne kratijo svojim gostom nobenega užitka, ki so jim ga nudile v mirnem času. Župan se je izkazal kot strateg aprovizacije prvega reda. Posrečilo se mu je celo, da je isti dan rumunske vojne napovedi dobil veliko količino pšenične moke. Divne bele moke, iz katere napravljajo diven bel kruh, 35 deka dnevno za osebo. V restavracijah je ni prazne mize, ob glasbi vlada staro, vedro življenje. Karlovi vari so bili od nekdanjega mesta luksusa, ali takega, kot je sedaj, ga menda ni bilo še. Trgovine ne morejo dobavljati dovolj dragocenih predmetov. Kožuhošina in obleke, vsakovrstne antikite nahajajo kupce ob največjih cenah. Zdi se, kot da so se tu zbrali vsi najnovejši milijonarji, ki so v času vojne vznikli iz tal. Lahko pridobivanje je prineslo seboj razmetavanje. Zdraviliški gosti v Karlovih varih govore: Kraj vse vojne tečejo topli vreli, donšajoči nam zdravje. Med tem, ko poginjajo milijoni, smo tu varno skriti in si podaljšujemo življenje! Srečni Karlovi vari, srečni milijonarji!!!

Grški vladarji. Še le dobrih sto let je tega, kar je nastala nova svobodna grška država, a od prvega predsednika Ivana Antona Kapodistrije do sedanjega kralja Konstantina ni imel še noben vladar miru, oziroma ni niti srečen dočakal konca. Revolucija, ki je ustvarila Grško, je v tej državi takorekoč permanentna. Osvobodivši se turškega gospostva, je Grška postala republika, a komaj je prišla ena vlada na krmilo, je že nastala protirevolucija. Prvi poglavar je bil Peter Mavromihaelis, iz čigar družine je padlo v boju za grško svobodo 18 članov, a takoj je nastal proti njemu upor in so njegovi nasprotniki proglasili kneza Mavrocordata za grškega

predsednika. Po dolgih bojih je bil končno postavljen drug predsednik, Ivan Kapodistrita; bil je prvi predsednik, ki so ga priznale velesile. Že čez 3 leta je bil umorjen. Njegov brat se je proglasil za diktatorja, a čez malo časa so ga že pregnali. Grška je postala monarhija in bavarski princ Oton nje kralj. Ostal je med vednimi boji skoro 30 let na prestolu, potem pa je bil odstavljen in pregnan. Njegov naslednik je postal danski princ, ki se je kot kralj imenoval Jurij I. Skoro 50 let se je vzdržal na prestolu, potem je bil v Solunu umorjen. Zdaj je na prestolu njegov sin in se mora zopet boriti za krono.

Najstarejša ladja se potopila. Dne 24. oktobra t. l. se je potopila v Vzhodnem morju švedska trgovska ladja „Göthaceon“, ki je bila zgrajena dne 24. oktobra leta 1716 in je bila torej najstarejša ladja celega sveta. Ladja je trčila ob skalo in se potopila ravno istega dne, ko je bila pred 200 leti dograjena.

Obsojen vojaški zdravnik. Honvedsko divizijsko sodišče v Košicah na Ogrskem je obsodilo polkovnega zdravnika Töröka na sedem let težke ječe, ker je za vojaško službo popolnoma sposobne ljudi proti primernemu plačilu spoznaval za nesposobne in za denar dovoljeval neupravičene dopuste.

Dopisi.

Maribor. Pred tedni je priredila mariborska podružnica Štajerske Kmetijske družbe v dvorani Gambirius v Mariboru zborovanje, na katerem bi bil naj predaval o vinarstvu ravnatelj mariborske vinorejske šole F. Zweifler. Do predavanja pa ni prišlo, ker je večina zborovalcev zahtevala, naj se ne predava o vinarstvu, ampak o preskrbi prebivalstva z živili. Vsled nastalega hrušča je moral predsednik zaključiti zborovanje, nakar sta kljub temu, da je bilo zborovanje zaključeno, nastopila kot govornika Franc Girstmayr in župan v Studencih dr. Juritsch. Končno je morala mestna policija izprazniti dvorano. Zoper Girstmayrja in dr. Juritscha je bilo uvedeno kazensko postopanje. Pri kazenski obravnavi dne 27. oktobra je pa sodnik, deželni sodni svetnik Modrinjak oba oprostil.

Maribor. Za nakup moke, kave, sladkorja, olja, masti, surovega masla, petroleja in kruha so upeljane za mesto Maribor družinske karte. Tiskovine se dobijo v preskrbovalnem uradu v mestni hranilnici. Kdor še nima družinske karte, jo dobi dne 11. novembra, a mora poprej izpolniti tozadevne tiskovine. Do tedaj pa se lahko dobi goraj omenjeno blago, ako se trgovcu pokaže rdeča karta za krompir. Ob tej priliki opozarjamo oblast, da se take važne odredbe že del časa razglašajo samo v „Marburger Zeitung“. Zakaj se take zadeve, ki so vendar za vse prebivalstvo in ne samo za „Marburgerce“ čitate, tudi drugače javno ne razglašajo?

Maribor. Od 29. oktobra naprej je mesto Maribor razdeljeno v več okolišev za oddajo kruha. Posamezni peki, oziroma branjeveci, ki prodajajo kruh, imajo določene gotove ulice, za katere smejo od datjati kruh. Ta ureditev pa je tako površno urejena, da se sliši splošna pritožba o tej uredbi. Tako morajo n. pr. prebivalci Nagyjeve in bližnjih ulic hoditi kupovati kruh k peku Šoberju na desnem dravskem bregu, dočim je v bližnji Tovarniški ulici trgovec, ki prodaja kruh za druge ulice. Matere, gospodinje, dekle in kuharice morajo hoditi daleč mimo te bližnje prodajalne in čakati pri določenem peku po cele ure na kruh in še morajo nazadnje mnogokrat iti prazne domov. Tudi prodaja moke in krompirja je skrajno slabo urejena. Po cele poldneve morajo ženske dan za dnevom postajati pri štacunah, zanamajati družino, pred vsem vzgojo otrok. Ali ne bi mogel slavn mariborski preskrbovalni odbor prodajo moke, kruha, sladkorja in kave drugače urediti? Bodite vendar bolj praktični!

Maribor. Mestni magistrat je odredil, da smejo do preklica prodajati mariborski trgovci sladkor samo mariborskemu mestnemu prebivalstvu in prebivalstvu iz mariborskega političnega okraja, ne pa tudi prebivalstvu iz drugih političnih okrajev. Mestni magistrat utemljuje to odredbo s tem, ker je nastalo v zadnjem času v Mariboru veliko pomanjkanje sladkorja.

Celje. V Gradcu je dne 21. oktobra umrl bivši nadučitelj tukajšnje deške ljudske šole, Blümel. Blümel je tudi pesnikoval in je ustanavljal, kjer je služboval, godbena in pevka društva. — Na tukajšnjem vojaškem pokopališču so zadnje dni pokopali vojaka: infanterista Ivana Arzsa od honvednega polka in poddesetnika Jožefa Baumgartnerja od 35. pp. — Pred nekaterimi dnevi je med postajama Ponikva in Grobelno nek zlikovec vrzel kamen v voz I. razreda popoldanskega brzovlaka. Kamen ni nikogar zadel. Storitca niso mogli izslediti.

Celje. Mestni magistrat naznanja, da bodo dobivali revnejši sloji mestnega prebivalstva v nedeljo, dne 5. novembra, kakor tudi ob prihodnjih nedeljah v mesnici Friderika Skoberne goveje meso za znižano ceno 4 K za 1 kg. Tozadevne nakaznice se dobijo na mestnem magistratu. Nadalje naznanja še mestni magistrat, da odslej naprej ne bo smel prodajati noben trgovec na eno sladkorno karto za eden tečen več kakor ½ kg sladkorja.